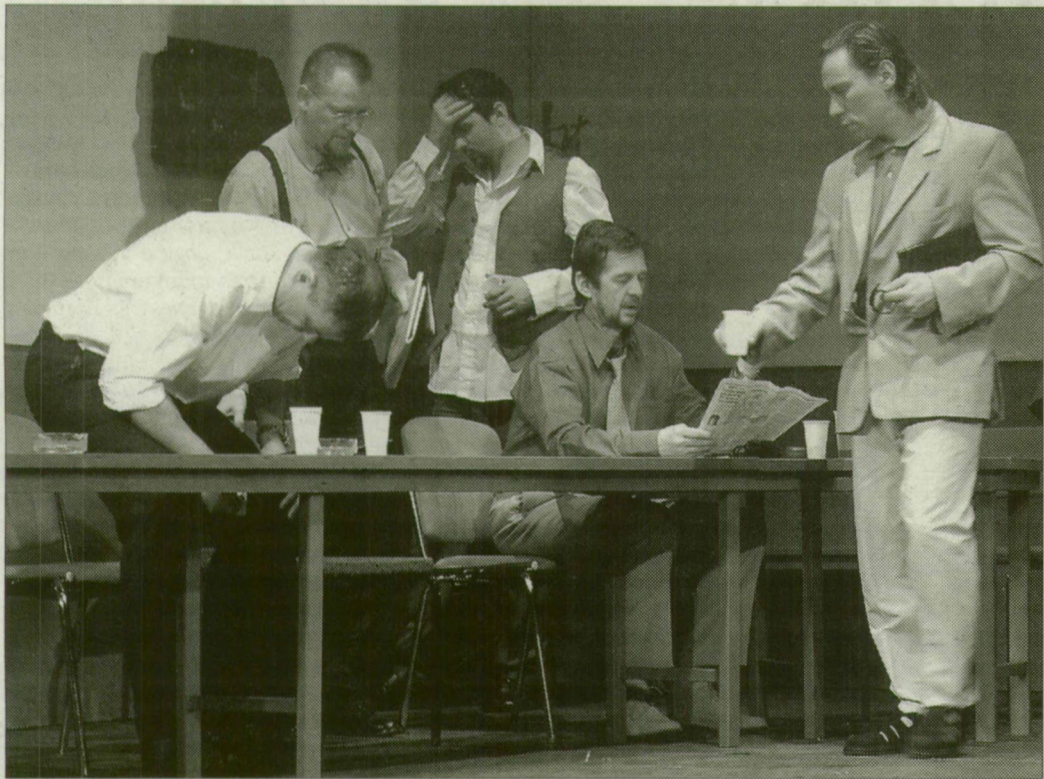

A Tizenkét dühös ember bemutatója a kamaraszínházban

Színpadon a való világ

Próba a kamarában. Öten az esküdtek közül: Szalma Tamás, Somló Gábor, Sarádi Zsolt, Galkó Bence és Szűcs Lajos.

Fotó: Miskolci Róbert

Okkal gondolnánk, kissé uncsi Reginald Rose amerikai írónak a második világháború utánra datált drámája, a *Tizenkét dühös ember*. De nem az.

Egy olajozott menetű bírósági tárgyalás után összeül az amerikai igazságszolgáltatás speciális testülete, az esküdtszék, 12 hétköznapi ember, akiknek egyhangú döntésén múlik egy gyilkossággal vádolt ember élete vagy halála. A dráma arról szól, hogyan kezd mintegy élesztőként, lelkiismeret-ébresztőként működni ez az egyetlen felelősségteljes és lassan hogyan fordítja meg az összes többiek felszínes ítéletét.

Miért történik meg mégis, hogy a mostani szegedi előadás egyáltalán nem poros. Ellenkezőleg. Érdekesítő, izgalmas. Közhely, de attól még igaz lehet, hogy talán a mi történelmi megkétségünk az oka. Az, hogy minálunk még igen fiatal a demokrácia, több generáció csak most tanulhatja a finomságait. Olyasmiket, mit jelent a vélemény szabadsága és az eltérő vélemények tisztelete, a személyes választás joga és felelőssége, a türelem, az előítéletesség felismerése és gyógyítása, a szabadság és önkorlátozás összefüggései meg a többi.

Az első pillantásra abszolút drámaiatlan, hiszen jóformán cselekménymentes darabban 12 lélektani dráma rejlik, amolyan önismereti krimik. Végére mindenki úgy ítél, amilyen. Ahogyan mondjuk, mindenki magából indul ki, természetesen. És „öntudatlanul”. És mi más lehet érdekesebb, mint önmagunk „tudatosítása”, megismerése és célzott renoválása?

Kifejezetten élvezetes, dinamikus, jó ritmusú az előadás. És ez alighanem az idővel gazdálkodás technológiájában jártas filmes rendezőnek, *Pajer Róbert*nek köszönhető. Akinek dramaturgiai érzéke is igen jól működik és láthatóan színészvezetési képességekkel is megáldott. Mind a 12 színész rendkívül fegyelmezett munkát végez, egyéni teljesítményeik mint az óramű fogaskerekei illeszkednek egymáshoz. Vannak persze jól kivehető drámai csúcspontok és vannak kulcsfigurák is, mégis az összteljesítmény az igazán megkapó. A színpad – mint egy svájci óra.

Ha mégis kiemelni szeretnénk, bevallott elfogultsággal, csak személyes ízlés szerint lehet. Nekem legjobban tetszett *Király Levente*, aki percekben mérhető játékidőben is abszolút hitelesen tud teljes karaktert érzékelteni – az ő titka, hogyan. Tetszett, ahogyan *Szalma Tamás* egyénítette alkatahoz a darab egyik legmegkapóbb belső lélektani drámájának hőseit. Az apát, akinek röpké óra alatt egész elhibázott életével kell szembesülnie. Komoly teljesítmény *Rácz Tiboré*, gondos, művészi munka. Az előítéletes garázstulajdonos megszégyenülésének remek színpadi kidolgozottsága amúgy a rendező itt és most-érzékenysége is jó példa. Ahogyan megfagy a levegő a magáról megelégedetten gyűlöletet fröcsögő garázsos körül, s ahogyan észleli ezt végre maga is – a nézőtérre is tapintható az alapos okkal feltámadó szégyenérzet. Talán ilyesmiért érdemes színházat csinálni.

Profi színészet *Székhelyi Józsefé*. A dráma alighanem legnehezebb szerepe az övé, a 8. esküdté, hiszen az örök humánus kétely megtestesülését hitelesen előállítani – rizikós vállalkozás. Egyensúlyozás-művészet, borotvaélen-táncolás. Székhelyi az eszközválasztása szerint annyira halk, hogy csak a tisztességes polgárét. *Galkó Bence*, *Szűcs Lajos* a hátrányos helyzetűek önértetéből, a társadalom alsóbb régióiban élők született intelligenciájából mutatnak színeket, *Somló Gábor* a racionalizmus életkezeléséből ad leckét. Mind együtt pedig a sokértelmű reményt ajándékozzák a nézőknek. Nem azt az emelkedettet, mint a mi Tragédiánkban a végső mondat, ember, küzdj... Hanem amolyan hétköznapi. Viseletre.

SULYOK ERZSÉBET

Az óvodák közel felét tetvesnek minősítette az ÁNTSZ a megyében

A szülőnek is irtania kell

Minden második óvodában találtak fejtetves gyereket Csongrád megyében. A védőnők ugyan elvégzik az ilyenkor szokásos irtást, de a gyerekek sokszor otthon(!) visszafertőződnek.

A védőnők a vonatkozó rendelet előírásainak megfelelően, havonta ellenőrzik a gyerekek fejét az alsófokú oktatási intézményekben. Emellett a Csongrád megyei és a városi tisztiorvosi szolgálatok szakemberei is időnként megvizsgálják a gyerekek haját. A megyei szolgálatnak külön erre specializálódott szakembere is van, hiszen például szóke hajban csak nagyobb gyakorlattal lehet a serkéket észrevenni.

– Ha a védőnő tetveket, vagy serkéket talál a haj tövében, akkor egy egyszerű irtószerrel azonnal kezeli a fertőzött gyereket – mondta *Tombácz Zsuzsanna*. A megyei ÁNTSZ osztályvezető főorvosa hozzátette: ez a kezelés

ugyan hatékony, de sokszor a gyerekek otthon visszafertőződnek, ha a család nem ügyel erre.

Tavaly a megyében 195 óvodában jártak az élősködőkre „vadászó” szakemberek és 76 részleg tetvesnek minősítették. Az ezekbe az intézményekbe járó, összesen megvizsgált tizenháromezer gyerekből azonban csak négyszáz volt valóban fertőzött. Csongrád megye 148 iskolájából 55 kapott „tetves” minősítést, ez azt jelenti, hogy a negyvenkétezer nebuló közül 1176 volt 2002-ben tetves.

Általában azok az óvodák és iskolák fordulnak elő rendszeresen a „tetűstatisztikában”, ahová sok szegény családból származó gyerekek járnak, akik nem tisztálkodnak rendszeresen. A tetveség nagyon könnyen terjed egyik emberről a másikra, az élősködők kellemetlen viszketést okoznak. A védőnőknek ugyan elvileg meg kellene látogatni a tetűvel fertő-

zott családokat, azonban a lakásokba nagyon gyakran be sem engedik őket – figyelmeztetnek a szakemberek. A védőnő megkísérli a tetves családok minden tagját kezelni. Amennyiben azonban az ágyneműt, fűsűt, sapkát nem tartják tisztán, vagy a szülők maguk is tetvesek, akkor az iskolába, óvodába a gyerek újra beviszi a fertőzést.

A hazai gyártmányú tetűirtó hajszesz háromszáz forintért kapható a patikákban.

– Ez a szer elpusztítja a serkéket és a tetveket is, de a haj tövében képződött cementgyűrűt, amelyből a serkék kikelnek, le kell húzni a hajszálról – tanácsolja *Petri Gábor*. A szegedi Kógyógyászati és bőrgyógyászati osztály vezetője szerint náluk naponta fogy az irtószer, leginkább azonban olyankor kelendő, amikor a gyerekek szünet után újra bekerülnek az iskolába, a közösségbe.

MOLNÁR B. IMRE

Nemzetközi gitárünnepe a nagyszínházban

A IV. szegedi nemzetközi gitárfesztivál nyitókoncertjén a Sziléziai Gitár Oktett és Snétberger Ferenc lépett fel.

A lengyel Sziléziai Gitár Oktett első száma Leo Brouwer műve volt: Kubai tájkép harangokkal. A szerkesztésében és formai felépítésében is igényes, idilli hangulatú darab repetitív eljárások mellett a „véletlen” szerepét is kihasználja. Az együttes leginkább a hangszer lírai karakterét mutathatta meg itt, de hatásos volt a tetőpont „nagy harangzúgásának” szinte fémes hangzása is. A Csajkovszkij Diótörő szvitnek leginkább a színei tetszettek, ám néha hiányzott a táncok feszessége, ritmikussága.

Budzinsky Góreckiana című

darabja a nagy lengyel zeneszerző stílusát jól érzékelhetően feleleveníti. A szép kinyílásokat és visszazárulásokat tartalmazó zene élettel teli módon, „anyanyelvi szinten” szólalt meg, és jólesően hatottak benne a valódi forték. Talán az oktetten ma esti legjelentősebb produkciója volt ez a harmóniát sugárzó előadás – bár a másik kortárs mű meghallgatása is rendkívüli élményt jelentett.

A Ravel Bolerót átírni nyolc gitárra nem tűnik jó ötletnek: a szokatlanul nagy fokozást nem tudta elég meggyőzően felépíteni az igen érdekes megoldásokkal kezdődő előadás, illetve valószínűleg már az átirat sem. A hosszú darabban a zenészek koncentrációja is kifáradni látszott, a becsúszó hibákból ítélve. Kellemes ráadás-

szám volt ezután Grieg Peer Gynt-jének egy népszerű tétele.

A második félidőben *Snétberger Ferencet* hallhattuk, aki saját szerzeményeit játszotta, de ezen belül a művek címe titok maradt. Snétberger egy-egy témát elindítva a jazz kereteinek megfelelő előadásmóddal és valószínűleg rögtönzéssel játszik, ugyanakkor pengető nélkül és jó pár esetben klasszikus zenei fordulatokat is felhasználva: például a Bach chaconne felidézésével.

A számok önálló zenei világokat tártak föl. A legkülönlegesebb közülük egy „cigányskálás” darab volt, amelynek már a témája is rendkívüli, a kidolgozása pedig nagyon érzelmes, szenvedélyes volt. A zenei átélés magas foka egyébként végig jellemző volt a művész játékára, és a virtuóz technikákat felcsillantó, néha szinte „húrszaggató” hangzás mellett mindig megragadóan szép volt a hangképzése. A közönség lelkesen fogadta Snétberger zenei ötleteit, lenyűgöző előadását. A tapsorkánt egy ráadás-sal, a „Hulló falevél” színporkázó feldolgozásával köszönte meg az est sztárvendége.

ILLÉS MÁRIA

Még a Vajdaságból is a szegedi kiállításra utaztak

Kelengye, tv-sztárokkal

A hatodik Kelengye esküvői kiállítás zárta be kapuit tegnap este 6-kor Szegeden, a Mars téri U pavilonban.

Utólag, immáron megnyugodva mondhatják azt a szervezők, jó döntésnek bizonyult a régi és hagyományos helyszínen megtartani a Kelengyét, s nem az expóközpontban, ott ugyanis a hó- és jéghegyek miatt a parkolás gondokat okozott volna.

Bátyiné Mester Zsuzsanna, a kiállítás szervezője, a rendező Kamara Expo kft. munkatársa azt mondta el, 2300 jegyet vettek meg az érdeklődők, s mintegy 1500 tiszteletjegyet adtak le. Ami azt jelenti, közel négyezren, csak kicsivel kevesebben voltak kíváncsiak a kiállításra, mint tavaly. Zömmel szegediek keresték fel a Mars teret, de sokan érkeztek a Vajdaságból, és még egy svájci érdeklődővel is találkozott. A résztvevők jelezték, jövőre is szeretnének eljönni. A Karnak Kft. tulajdonosa, ügyvezetője, *Nyári Zsuzsa* mindig visszakérdez, miért választotta az ügyfél az ő kínálatát és műtermét. Ilyenkor kiderül, hogy sokan a Kelengyén találkoznak először cégükkel.

A hétvége fényét a Big Brother-sztárok is emelték. Szombaton és vasárnap *Popey* és *Bálint* találkozhattak a rajongók, vasárnap pedig még *Évi* is választott a műsorvezető kérdéseire. A több mint egy órát késő Évinek

Popey és Bálint délutáni reggelije.

Fotó: Miskolci Róbert

a közönség soraiból drukolt Popey és Bálint [aki nem sokkal korábban ébredt fel a cukrász famíliánál az előző esti sing-singes kiruccanás után]. „Reggelire” egy adag mustáros kolbászt szeretett volna elfogyasztani a színpad mellett, ha békén hagyták volna a rajongók.

Popey élete kizökkent a régi kerékvágásból – sok a fellépése –, Budapest felé kacsintgat, valószínűleg modell lesz. Megnyúlt térdszalagja és porcleválása mi-

att pedig műtét elé néz. Éviről derült ki, könyv jelenik meg az életéről április elején, utána pedig CD-t ad ki. Budapesten él al-bérletben, Kaposvárra a műsor befejezését követően alig néhány napra látogatott el. A nyere-ményből Bálinton és *Renátón* kívül egy kórháznak is jutott, annak, ahol édesapját ápolták tíz éven keresztül. Ha vége a szerepléseknek, vendéglőt nyit Kaposváron.

F. K.

Edina vagy Timi lesz az első kieső

Jelöltek a BB2 játékosai

Szombat este először kellett jelölniük a Big Brother 2 játékosainak. Egy hét múlva Edina vagy Timi lesz az, aki elsőként kényszerül elhagyni a házat.

A Big Brother az új játékban a nézők véleményére nagyobb hangsúlyt fektetett, mert – bár ezt a lakók nem tudják – a telefonon és esemesekben leadott voksok alapján a legkevésbé kedvelt lakó két szavazatot kap, a második pedig egyet.

Szombat este kiderült, hogy a lakók és a nézők véleménye nem teljesen egyezik a játékosokról. A

tévé előtt ülők többsége *Sanyát* küldte volna elsőként haza, a kékhajú fiút viszont egyetlen társa sem jelölte. Nem úgy, mint *Tim*-et, akire a nézők és a házlakók is szép számban voksoltak, így a nagyhangú, pókimádó lány lett az egyik kiesőjelölt. A másik játékos, akinek szombaton összecsomagolt bőrönddel kell válnia a nézők döntését, *Edina*. Őt hat lakótársa is megjelölte, mégpedig ugyanazzal az indokkal: nem tudták még megismerni, vele beszélgettek a legkevésbé.

A szegedi játékost, *Gézát* négy társa jelölte meg. Sanya azért,

mert keveset tudtak még beszélgetni, *Roli* az eltérő életszemléletük miatt, Edina szerint az ultramaratonista édesapával csak két témáról lehet beszélgetni, *Öcsi* pedig azzal indokolta választását, hogy Géza az egyik legidősebb házlakó, gyerekei vannak, akik hazavárják, és azt is megemlítette, hogy a férfi nem csapatjátékos. Az ellentétet valószínűleg Géza is érzékelte, mert láthatóan nagyon meglepődött, amikor kiderült, szombaton nem neki kell összecsomagolnia.

TIMÁR KRISZTA